

Název programu	Svět (des)informací
Název cyklu	Dům plný informací
Vypracoval (a)	Projektový tým
Anotace	Informace jsou všude kolem nás, ale dokázat se v nich zorientovat a nenechat se ovlivnit vyžaduje kriticky myslet
Cílová skupina	7. – 9. ročník
Časová dotace	60 min.
Potřebné čtenářské dovednosti (porozumění textu, rychlost)	<ul style="list-style-type: none"> - Čte kratší texty - Dokáže vyhledat správnou informaci v textu - Dokáže k přečtenému uvést příklady z reálného života - Diskutuje nad textem
Osnova programu	<p>Úvod</p> <p>Úkol - Informace x desinformace – hledání významu</p> <p>Diskuze</p> <p>Média</p> <p>Úkol – pozitiva a negativa médií</p> <p>Diskuze</p> <p>Postupné čtení článku s otázkami a diskuzí</p> <p>Noviny - bulvár</p> <p>Reklamy</p> <p>Úkol – vlastní reklamní slogan + diskuze</p> <p>Závěr</p>
Vzdělávací oblasti	<p>Jazyk a jazyková komunikace</p> <p>Informační a komunikační technologie</p> <p>Člověk a společnost</p>
Klíčové kompetence	<p>K učení</p> <p>Komunikativní</p> <p>K řešení problému</p> <p>Sociální a personální</p>
Průřezová témata	<p>Mediální výchova</p> <p>Výchova demokratického občana</p>
Úprava pro handicap	<ul style="list-style-type: none"> - zrakový handicap - mentální handicap - tělesný handicap

Potřebné pomůcky	<ul style="list-style-type: none"> - různé slovníky cizích slov s pojmem: Informace - na papíru (flipchartu) nadepsané velkým: slovo desinformace - na papíru (flipchartu) nadepsané tři varianty toho, co by mohla být desinformace - článek Krvelační upíři – zvětšený text, rozdělený na části (viz příloha) - noviny bulvár + seriózní - papíry, tužky - aktuální reklamní slogany
Speciální pomůcky	<ul style="list-style-type: none"> - texty v Brailleově písmu - lupy (pro slabozraké)
Použitá literatura	<p>BEČKA, J. V. <i>Slovník synonym a frazeologismů</i>. 3. vyd. Praha: Novinář, 1982.</p> <p>KLIMEŠ, L. <i>Slovník cizích slov</i>. 2. vyd. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1983.</p> <p>KOCOUREK, V. <i>Cizí slova (nejen) pro děti</i>. 1. vyd. Opolany: Ježek, 2001. 338 s. ISBN 80-85996-33-2</p> <p>MIKULÁŠ, R. <i>Školní slovník cizích slov</i>. 1. vyd. Bratislava: Příroda: 2007. 583 s. ISBN 978-80-07-01491-6</p> <p>REJMAN, L. <i>Kapesní slovník cizích slov</i>. 1. vyd. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1971.</p> <p>ŠTEFAN, P. <i>Krvelační upíři zabili v Peru čtyři děti a pokousali 500 indiánů</i>. IDNES [online]. 2010, [cit 2011-1-24]. URL: http://zpravy.idnes.cz/krvelacni-upiri-zabili-v-peru-ctyri-deti-a-pokousali-500-indianu-pby-/zahranicni.asp?c=A100813_113009_zahranicni_stf</p>
Přílohy	<ul style="list-style-type: none"> - Text článku s otázkami

Průběh programu

Úvod

Na úvod děti přivítáme v knihovně a řekneme jim název besedy.

Představíme se a rozdělíme děti do několika skupin (podle počtu dětí a dostupných zdrojů).

Úkol – Informace x desinformace – hledání významu

Každá skupina dětí dostane jeden slovník cizích slov (nejlépe různé typy) a jejich úkolem je najít si pojem „Informace“ a přečíst si, co je k němu napsáno. Společně si prezentujeme, co jednotlivé skupiny našly.

Už víme, co je informace – lektor shrne.

Ale co je desinformace? Děti zkusí vymyslet. Lektor uvede na pomoc příklady (infekce – desinfekce, iluze – deziluze apod.).

Pokud děti na význam slova desinformace nepřijdou, nabídne jim lektor tři možnosti – napsané na tabuli, flipchart, papír a děti společně jednu vyberou. Lektor shrne.

Diskuze

Jaké informace nás zajímají? Odkud je získáváme? (Mě zajímají informace o počasí. Odkud je mohu získat? Jaké informace Vás ještě zajímají? - Tv program, sportovní výsledky, co hrají v kině, něco do školy apod.)

Odkud informace získáváme?

Média

Děti se diskuzí přivedly k vyjmenování médií.

Víte jak se tomu, co jste teď vyjmenovali říká souhrnně, zprostředkovává nám to informace? Ano, média. (Znovu vyjmenovat – televize, internet, noviny, časopisy, rozhlas apod.)

Úkol – pozitiva a negativa médií

Děti ve skupinách (tak jak jsme je již rozdělili) přemýšlejí jaké jsou plusy a mínusy médií (pozitiva a negativa, co nám přinášejí a čím mohou škodit). To, co je napadne si zapíší na papír (rozdělí si ho na půl a nadepíší „+“ a „-“)

Diskuze

Společně si přečteme, co děti napadlo k plusům a minusům médií. Diskutujeme nad tím, jak to mysleli, jestli ostatní souhlasí, uvádíme příklady. Lektor doplňuje vhodnými otázkami případně shrne, co již bylo řečeno.

Postupné čtení článku s otázkami a diskuzí

Máme pro děti připravený článek: Krvelační upíři zabyli v Peru čtyři děti a pokousali 500 indiánů. Článek je rozkouskovaný po větách (odstavcích) a čte se postupně po částech.

Nejprve znají děti jen nadpis a mají říct, o čem podle nich článek bude. Lektor jim ukáže 4 obrázky (upíří zuby, fotografie z filmu Stmívání, fotku indiána a fotku netopýra) a děti vyberou, která podle nich k článku patří – např. formou hlasování. Článek se čte po částech, ke každé části má lektor připravené otázky a případně může do-vysvětlit neznámé pojmy.

Po přečtení celého článku shrnutí: Byli tam tedy upíři? Dopadlo to jinak než jak jste si mysleli podle názvu? Kterou fotku by jste k článku přiřadili nyní? apod.

Kde je v článku desinformace? – vztáhnout k tomu, co se objevilo v pozitivích a negativích.

Noviny - bulvár

Lektor bude mít připravené dvoje noviny – jedny tradiční druhé bulvární (MF Dnes, Blesk). Možné mít nascanované obálky pro všechny děti.

Děti se zamýšlí jaký je mezi novinami na první pohled rozdíl (barevnost, velikost nadpisu, velikost fotografie, počet článků na první straně, téma článku, tloušťka novin apod.). Lektor doplní otázkami. Po kterých byste sáhli, když by jste se chtěli dozvědět něco z politiky, ze zahraničí, potřebovali nějakou informaci na referát? Které jsou spíš pro zábavu? Jak můžeme tyto barevné noviny jinak nazvat? – bulvár. O kom bulvár píše? Kterým novinám byste spíš věřili? apod. Musí být pravda vše, co se píše v novinách?

- vztáhnout to také k tomu, co děti psaly v pozitivích a negativích medií

Reklamy

V pozitivích a negativích se s největší pravděpodobností objeví i reklamy, podle toho, co děti říkaly, nyní můžeme navázat reklamními slogany - lektor čte několik reklamních sloganů a děti říkají z jaké to je reklamy (pozor, potřeba udržovat aktuální – reklamy se mění!).

Společně diskutujeme a shrneme: Čekali jste, že budete všechno vědět? Přepínáte, když přijdou reklamy? A přesto ty slogany známe. Možná na nás reklamy působí víc než si myslíme. A dá se reklamám věřit? A dá se jim vyhnout?

Úkol – vlastní reklamní slogan + diskuze

Děti vytvoří vlastní reklamní slogan – ve skupinkách nebo jednotlivci, jak sami chtějí.

Reklama na obyčejnou věc – např. na lupu nebo známou dětskou knihu.

Společně si přečteme, které slogany vznikly.

Závěr:

Lektor společně s dětmi shrne celou besedu. Jsou média jenom dobrá? Dá se všemu věřit? Jak se můžeme bránit?

Další náměty na činnosti

- Nahrajeme jeden reklamní blok z televize, ten na besedě pustíme. Na základě něj se bavíme o některých reklamních strategiích.
 - komu byla, která reklama určená? Ve kterém typu pořadu byl asi tento reklamní blok? Jak na nás mohou reklamy působit? – např. slavné osobnosti, odborníci, humor, emoce, slova: sleva, nejlepší, nejlevnější, apod.
 - na konci besedy se můžeme dětí zeptat jestli si pamatují, které reklamy jsme jim pouštěli

Přílohy:

Příloha č. 1: Text článku s otázkami

Krvelační upíři zabili v Peru čtyři děti a pokousali 500 indiánů

iDnes, 13. srpna 2010 11:30

- *Co je to iDNES?*
- *O čem bude článek?*
- *Setkali jste se v poslední době s texty o upírech? Nebo s nějakou knihou, filmem?*

Krvežizniví upíři vzali útokem peruánskou vesnici Urakusa.

- *Kde zaútočili upíři?*

Na vzteklinu po jejich kousnutí už zemřely čtyři děti a upíří stisk pocítilo i dalších 500 domorodců.

- *Čím se šíří vztaklina? – slinami, krví*

Ministerstvo zdravotnictví na [místo](#) podle BBC okamžitě vyslalo tři záchranné týmy.

- *Co je to BBC?*
- *Co dělají záchranné týmy?*

Podle listu The Daily Telegraph teď lékaři v okolí deseti kilometrů pátrají po dalších domorodcích, které upíři v minulých týdnech napadli.

- *Jak je to dlouho, co je napadlí?*
- *list The Daily Telegraph?*

Inkubační doba zákeřné [nemoci](#) je totiž i několik měsíců.

- *Co je to inkubační doba?*
- *O jaké zákeřné nemoci mluvíme?*

Upíři většinou útočí na divokou zvěř nebo dobytek, málokdy se však zaměřují na člověka.

- *Příklad divoké zvěře a dobytka?*

Podle odborníků se tak děje jen v případech, kdy lidé vykáceli deštné pralesy - jejich přirozené sídliště.

- *Co to znamená? Proč útočí?*

Právě v jižní Americe žijí netopýři rodu *Desmodus rotundus* (Upír obecný), kteří se živí výhradně krví živočichů.

- *O jaké upíry se jedná?*

upraveno dle http://zpravy.idnes.cz/krvelacni-upiri-zabili-v-peru-ctyri-deti-a-pokousali-500-indianu-pby/zahranicni.asp?c=A100813_113009_zahranicni_stf